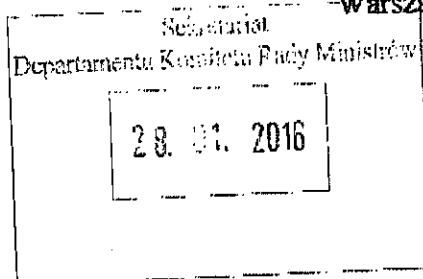

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW
 FS4.021.3a.42.CWS.16

Warszawa, dnia 28 stycznia 2015 r.

Pani
Małgorzata Hirszel
Sekretarz Stałego Komitetu
Rady Ministrów

Szanowna Pani Sekretarz!

Uprzejmie informuję, że do przekazanego przy piśmie z dnia 27 stycznia 2016 r. znak: KRM-10-5-16 UA7 projektu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – zgłaszam następujące uwagi:

I. Uwagi ogólne:

1. Przekazany projekt ustawy znacząco różni się od projektu ustawy przekazanego do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych. Udzielony Ministrowi Finansów jednodniowy termin do zaopiniowania tego projektu uniemożliwia prawidłową analizę i rzetelne zaopiniowanie i może prowadzić do skutków, które teraz nie są do zauważenia. Należy zauważyć, że uwagi Ministra Finansów zgłoszone do projektu ustawy przekazanego do uzgodnień międzyresortowych oraz do konsultacji społecznych nie zostały w całości uwzględnione, jak również nie zostały wyjaśnione przez MRPiPS przyczyny ich nieuwzględnienia.
2. Projekt nie może zostać pozytywnie zaopiniowany z następujących powodów:
  - zgodnie z projektem ustawy, finansowanie nowego świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko będzie realizowane ze środków budżetu państwa, zatem jego uchwalenie spowoduje znaczący wzrost wydatków budżetu państwa. Zgodnie z Oceną Skutków Regulacji do projektu ustawy w latach 2016-2026, wydatki ogółem wyniosą 245.588 mln zł. W 2016 r. wydatki z budżetu państwa wyniosą 17.272 mln zł. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2016 na realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zostały zaplanowane wydatki w łącznej wysokości 17.055.090 tys. zł. Rozwiązania zawarte w projekcie ustawy powinny być sfinansowane zatem w ramach ww. kwoty, co powinno być odzwierciedlone w OSR.
  - wprowadzenia katalogu wyłączeń świadczenia wychowawczego i dodatku wychowawczego z dochodów osób ubiegających się o świadczenia wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w innych ustawach. Należy zauważyć, że wyłączenie dochodów uzyskiwanych z tytułu świadczenia wychowawczego z katalogu dochodów warunkujących prawo do świadczeń o charakterze społecznym nie tylko prowadzi do wzrostu kosztów programu, lecz może również pogłębić negatywny wpływ na podaż pracy. Należy spodziewać się, że wzrost

transferów pieniężnych do rodzin spowoduje dezaktywację (rezygnację z pracy lub zaprzestanie jej poszukiwania) wśród rodziców, których (potencjalne) zarobki są drugie pod względem wysokości w rodzinie (tzw. secondary earners).
Przepisy wprowadzające zmiany w tym zakresie powinny zatem zostać skreślone.

Dodatkowo należy podkreślić, że przy każdej kolejnej modyfikacji projektu ten katalog wyłączeń jest poszerzany.

- braku kwotowego określenia kosztów obsługi zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w miejsce określenia procentowego, tj. 2% otrzymanej dotacji przez organ właściwy i wprowadzonego w projekcie skierowanym na KRM 1% w przypadku dodatku wychowawczego. Konieczne jest zatem wystandaryzowanie kosztów obsługi wypłat świadczenia wychowawczego, tj. określenie kosztu wydania decyzji w wysokości 30 zł przez organ właściwy oraz marszałka województwa dla jednej rodziny.

Obecnie projekt ustawy nie określa zasad, według których marszałek województwa otrzymywałby dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w obszarze świadczenia wychowawczego.

Powyższa propozycja wystandaryzowania kosztów obsługi zadania powinna dotyczyć również realizacji przez marszałków województw zadań w obszarze świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,

- uzasadnienie do projektu ustawy nie odzwierciedla przepisów zawartych w projekcie, co utrudnia rzetelne zaopiniowanie projektu, np. brak wyjaśnienia odnośnie do wyłączenia świadczenia wychowawczego oraz dodatku wychowawczego z dochodu przy ustalaniu prawa do dodatku energetycznego.

3. Zmiany wymaga treść zaproponowanego przepisu art. 29 ust. 6 w ww. projekcie ustawy, dotyczącego upoważnienia Ministra Finansów do przenoszenia wydatków pomiędzy częściami budżetowymi, działami oraz rozdziałami klasyfikacji budżetowej, poprzez nadanie mu brzmienia:

„6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny, działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.”

Powyzsze będzie zgodne z przepisami ustawy o działach administracji rządowej, w świetle których ochrona i wspieranie rodziny z dziećmi na utrzymaniu, w szczególności rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej należy do zakresu działania ministra właściwego do spraw rodziny. Uwzględnienie przepisu w proponowanym brzmieniu umożliwi również ministrowi właściwemu do spraw rodziny bieżące monitorowanie finansowania zadań wynikających z ustawy, w tym przygotowania sprawozdania z realizacji ustawy dla Rady Ministrów oraz oceny systemów świadczeń na rzecz rodziny.

II. Ponadto do projektu ustawy zgłaszam uwagi szczegółowe:

1. Przepis art. 9 ust. 6 stanowiący, że Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia podnieść wysokość kwoty świadczenia wychowawczego biorąc pod uwagę prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy – należy skreślić. Możliwość podnoszenia kwoty świadczenia można ewentualnie rozpatrywać, jako możliwość zmiany co 3 lata wraz z weryfikacją kwot kryteriów dochodowych w trybie określonym w art. 9 ust. 1 – 5 projektu ustawy, tak jak ma to miejsce przy świadczeniach rodzinnych.
2. Zachodzi konieczność uzupełnienia art. 25 ust. 4, art. 39 pkt 14 oraz art. 42 pkt 6 projektu ustawy. W przepisach tych wskazane są trzy przesłanki przerwania biegu przedawnienia: odroczenie terminu płatności należności, rozłożenie spłaty na raty należności oraz zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony. Przy czym zdanie drugie w tych przepisach regulujące moment, od którego bieg terminu przedawnienia biegnie dalej, odnosi się wyłącznie do jednej z ww. przesłanek tj. zastosowania środka egzekucyjnego. W związku z powyższym zasadne jest uregulowanie początkowego biegu terminu przedawnienia (po jego przerwaniu) również w przypadku wystąpienia przesłanki: odroczenie terminu płatności należności i rozłożenie spłaty na raty należności.
3. Przepis art. 49 ust. 2 określający tygodniowy termin dla Ministra Finansów do przekazania organom gminy i województwa środków finansowych na wdrożenie ustawy - należy skreślić. Zasady i terminy przekazywania środków finansowych zostały bowiem określone w przepisach o finansach publicznych. Zatem niezasadne jest wprowadzanie do projektu ustawy szczególnego trybu przekazywania środków z budżetu państwa na sfinansowanie zadań z zakresu świadczenia wychowawczego (wdrożenie ustawy).

Ponadto nie jest zasadne utworzenie jednostek organizacyjnych właściwych do realizacji świadczenia wychowawczego, o których mowa w ust. 1 art. 49. Obecnie bowiem jednostki realizujące świadczenia rodzinne mogłyby realizować świadczenie wychowawcze.

Ponadto należy zauważyć, że Minister Finansów, w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych dokonuje podziału rezerw celowych (art. 154 ustawy o finansach publicznych). Natomiast przekazanie środków finansowych jest kolejnym etapem - po podjęciu decyzji w sprawie zmian w budżecie państwa, które jest dokonywane w trybie wskazanym w art. 198 ustawy o finansach publicznych, a także w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

4. Proponuję w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1182 ze zm.) wprowadzić następujące zmiany:
  - w art. 23 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w następującym brzmieniu:
„2a. Podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1, uważa się za jednego administratora danych, jeżeli przetwarzanie danych służy temu samemu interesowi publicznemu.”
  - w art. 31 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w następującym brzmieniu:
„ust. 2a. Nie wymaga zawarcia umowy między administratorem a podmiotem, o którym mowa w ust. 1, powierzenie przetwarzania danych, w tym przekazywanie danych, jeżeli ma miejsce między podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 1.”

Nowa regulacja wprowadza kolejne świadczenie oparte o powielany model świadczeń rodzinnych i społecznych. Wiele spośród dotychczas istniejących w systemie polityki rodzinnej i społecznej usług przenika się. Wiele wypłacanych świadczeń jest wzajemnie powiązanych (np. kryteria dochodowe, czy wymagany określony status beneficjenta świadczeń). Aktualnie obowiązujące uregulowania prawne w dużej mierze ograniczają możliwości wymiany danych między instytucjami obszaru rynku pracy i polityki społecznej – głównie z uwagi na ochronę danych osobowych i brak odpowiednich uregulowań (lub niekorzystną interpretację istniejących) w ustawach szczegółowych. Mamy do czynienia z różnymi bazami danych, posiadającymi różnych Administratorów Danych Osobowych – co stanowi dużą przeszkodę w integracji informacji o kliencie korzystającym z różnych usług rynku pracy i polityki społecznej.

Instytucje realizujące różne programy tylko w ograniczonym zakresie wymieniają między sobą dane o swoich beneficjentach (Powiatowe Urzędy Pracy, Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej, Centrum Świadczeń Społecznych), funkcjonują w oparciu o dedykowane porozumienia administracyjne między instytucjami, regulujące cel i zakres współdziałania, w tym udostępniania danych. Instytucje te – posiadając własne bazy danych klientów, własne uregulowania dotyczące celu i zakresu przetwarzania danych, pełniąc jednocześnie rolę administratorów baz danych dla swoich baz danych – wymieniają między sobą dane tylko w uzasadnionych przypadkach. Podobnie wygląda ta współpraca z instytucjami zewnętrznymi (np. między Powiatowym Urzędem Pracy a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych) – działanie w trybie wnioskowym. Tym samym nie jest możliwe sprawdzenie efektywności mechanizmu pomocowego, efektywności pomocy dla danego mieszkańca, ani wykrywanie nadużyć. Proponowana poprawka ma na celu wyeliminowanie tych bolączek i ułatwienie przekazywania danych między organami administracji publicznej.

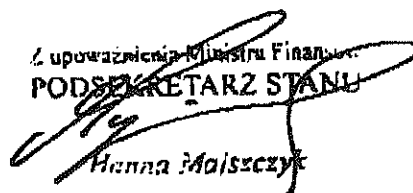
5. Ponadto w projekcie ustawy należy jednoznacznie wskazać, że przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego (art.1K), ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w formie rzeczowej (art.16 ust. 9), odmowa przyznania świadczenia wychowawczego (art.23 ust.1), ustalenie i zwrot nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego (art.25 ust.5), umorzenie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego (art.25 ust.9) – następuje w formie decyzji oraz należy sprecyzować tryb odwoławczy, a także tryb postępowania np. czy służy środek zaskarżenia, do kogo.

6. Do Oceny Skutków Regulacji:

- ujęte w OSR zdanie „Budżet ministra właściwego do spraw rodziny wymaga zwiększenia o środki finansowe na dokonanie zmian w centralnej aplikacji statystycznej, w wysokości 900 tys. (prawa autorskie w pierwszym roku) i 100 tys. (utrzymanie w latach kolejnych).” - należy przeredagować. W OSR należy podać, że wydatki z tego tytułu będą sfinansowane w ramach budżetu MRPiPS.

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Hanna Majszczyk